

Activiteiten- overzicht

2020

Stichting Geschiedschrijving Nederweert

Nederweerts Verleden

Nieuwsbrief

Activiteitenoverzicht 2020

Inhoud

Inleiding	3
Informatieservice	4
Collectievorming en acquisitie	7
Social media	8
Publicaties	9
SGN in het nieuws	14
Presentaties en excursies	18
Deelname aan publieksactiviteiten.....	19
Meerjarige projecten	22
Jeugdeducatie	24
Marketing.....	24
Over SGN	25

Inleiding

De Stichting Geschiedschrijving Nederweert (SGN) is binnen de historiebeoefening in Nederweert een zeer actieve organisatie. Zij stelt zich ten doel het stimuleren en uitdragen van de belangstelling voor heemkunde, cultuur- en streekgeschiedenis van Nederweert onder een breed geïnteresseerd publiek. In dit jaarverslag kunt u kennis nemen van alle activiteiten en resultaten uit 2020.

Publieksbereik

De SGN kijkt wederom terug op een productief en succesvol jaar. Ondanks de bekende beperkingen ten gevolge van Covid-19 wist de SGN van de nood een deugd te maken. Zo was het evident dat het jaarlijkse succesvolle excursieprogramma niet door kon gaan. In plaats van bij de pakken neer te zitten of een activiteitenstop af te kondigen, werd naarstig gewerkt aan andere manieren om toch een groot heemkundig geïnteresseerd publiek te blijven bereiken en bestrijken. Ondanks de epidemie, of misschien wel 'dankzij', wist de SGN via digitale kanalen een groter publieksbereik te creëren dat ooit tevoren. Wat niet wil zeggen dat wij niet net als iedereen uitkijken naar licht aan het einde van de tunnel, want we popelen om ook de live activiteiten weer te herstarten zodra dat kan.

Vernieuwend en herkenbaar

De SGN probeert zich te onderscheiden van de meer traditionele organisaties op het gebied van heemkunde. Zij doet dat door een steeds vernieuwend aanbod van populair-historisch aansprekend aanbod. Voor Nederweert en de Nederweertenaren relevant en herkenbare thematiek. Alles op basis van eigen onderzoek en met aandacht voor het creëren van een groot publieksbereik. Daardoor draagvlak scheppend voor monumentenzorg en erfgoedbelangstelling, en het leggen van verbindingen in de samenleving.

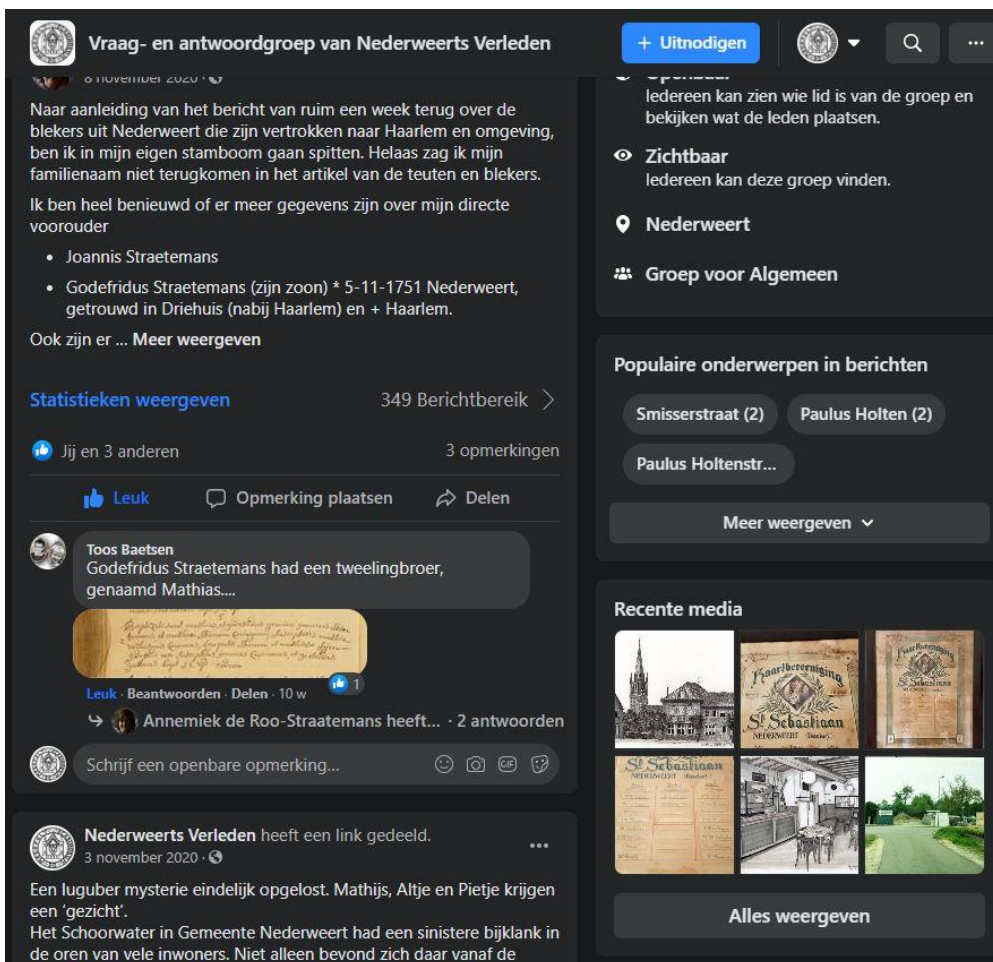
In dit activiteitenoverzicht 2020 worden achtereenvolgens de informatieservice, collectievorming, social media, publicaties, SGN in het nieuws, presentaties en excursies, deelname aan publieksactiviteiten, meerjarige projecten, jeugdeducatie en marketing beschreven. We wensen u veel leesplezier.

Informatieservice

Genealogische vraag- en antwoordservice

Het gehele jaar door werden via de facebookpagina van SGN (of via e-mail) allerhande vragen van amateurhistorici stamboomonderzoekers beantwoord. Gemiddeld enkele vragen per week. Vaak konden de vragen op basis van de eigen documentatieverzameling van de SGN worden beantwoord of door een van de vele andere leden van de facebookgroep Vraag- en antwoordgroep Nederweerts Verleden.

Meer info: <https://www.facebook.com/groups/2101177340115184/>

Schermfoto facebookpagina.

Historische informatieservice

Velen wisten hun weg te vinden naar SGN voor historische informatie over hun huis of boerderij. Dankzij een uitgebreide database van gegevens en foto's is het mogelijk om in een mum van tijd de bewoningsgeschiedenis van vele panden en boerderijen in Nederweert op een presenteerblaadje aan te reiken. In 2020 werd ruim honderd maal van deze veelgevraagde gratis service gebruik gemaakt.

Waarschijnlijk als indirect gevolg van de Covid-19-epidemie stonden er in 2020 veel horeca-gelegenheden op de stoep van de stichting met vragen over historie.

Met Herman Poell van café-restaurant Bi-j Siem werd gesproken over de aanlevering van stukjes historische tekst voor een marketingcampagne voor wat volgens historici wel eens het oudste café van Nederland zou kunnen zijn. Samen met Joost en Nicole Linsen van restaurant Guulke Eten&Drinken werd meegedacht over de herinrichting van het etablissement met vintage foto's uit de jaren '50 en '60, uit de collectie van fotograaf Jef Kirkels waar eerder al een boek aan werd gewijd door de stichting. Voor Paul van der Sanden van Eetcafé De Kleine Winst werd een klein historisch onderzoek uitgevoerd naar de geschiedenis van die locatie en het naastgelegen pand.

Paul Sieben van café De Schans te Budschop werd ondersteund met oude plaatjes van Budschop tbv de inrichting van zijn verbouwde café, waarbij uitvergroete oude ansichten als wanddecoratie gaan fungeren.

Aan de Stichting Orgelkring Nederweert werden resultaten van historisch onderzoek beschikbaar gesteld ter opname in de goedverzorgde brochure 'Het Clerinx-orgel in de Sint Lambertuskerk van Nederweert', bij gelegenheid van de voltooide restauratie van het orgel in 2020. Vanwege de coronacrisis werd de officiële ingebruikname van het orgel uitgesteld tot betere tijden, maar de folder van de orgelkring is in elk geval al beschikbaar.

Aan ambtenaren van de gemeente Nederweert werd enkele malen op verzoek historische gegevens over woningen en bouwvergunningen aangeleverd ter completering van de BAG-registratie. Deze worden ontleend aan Tijdmachine Nederweert. Ook worden geïnteresseerden in de geschiedenis van woning of boerderij steeds vaker door het gemeentehuis doorverwezen naar de SGN, waardoor inmiddels een langdurige uitstekende vorm van samenwerking is ontstaan.

Oude ansichtkaart van Budschop/Schansstraat, ca. 1920. Collectie SGN.

Monumentenlijst

De voorzitter van de SGN is tevens voorzitter van de gemeentelijke erfgoedcommissie en binnen die commissie portefeuillehouder van het thema archeologie.

Archeologische advisering

Ook in 2020 deden verschillende landelijke archeologische adviesburo's weer een beroep op SGN voor het verkrijgen van cultuurhistorische en archeologische informatie ten behoeve van bouw- en herinrichtingsprojecten in de gemeente Nederweert. Daarnaast worden de adviesburo's steeds vaker doorverwezen naar de digitale media van de SGN, zodat zij daar zelf hun informatie kunnen vinden.

Filmcollectie

Op de facebookpagina bevindt zich een uitgebreide collectie historisch filmmateriaal uit en over de periode 1940-1985 waar regelmatig aanvullingen op worden gemaakt. Zo is er uniek materiaal over Nederweert tijdens de Tweede Wereldoorlog te zien. Ook is er een discussiegroep voor leden waarin vragen op het gebied van historie, heemkunde, stamboomkunde of cultuur kunnen worden geplaatst.

Nederweert in de jaren veertig

5 video's · Bijgewerkt op 19 uur geleden

Afspeellijst bewerken ▾

▶ Alles afspelen

Duitse bezetters vluchten uit Nederweert op 21 september 1944
865 weergaven · 4 april 2018

Max Noach, joodse onderduiker in Nederweert
753 weergaven · 15 februari 2018

De bevrijding van Nederweert in 1944
3,9 d. weergaven · 4 februari 2018

Nederweert in de o 1941/1942
180 weergaven · 7 feb

Nederweert in de jaren vijftig

12 video's · Bijgewerkt op 10 uur geleden

Een film van Leo Koppens, uitgegeven door de Stichting Geschiedschrijving Nederweert in 2004. Ingedeeld in twaalf thema's.

Afspeellijst bewerken ▾

▶ Alles afspelen

De jaren vijftig. Deel 1: introductie
76 weergaven · 9 februari 2018

De jaren vijftig. Deel 2: De Peel
79 weergaven · 9 februari 2018

De jaren vijftig. Deel 3: Het landschap
56 weergaven · 9 februari 2018

De jaren vijftig. Deel 4: Boerderij
50 weergaven · 9 feb

[Meer weergeven](#)

Deel van de facebookpagina Nederweerts Verleden met oude Nederweertse films.

Collectievorming en acquisitie

Historisch documentatie-archief

De documentatiecollectie van SGN kreeg in 2020 weer een aantal nieuwe aanwinsten en aanvullingen op eerdere schenkingen. Diverse maatschappelijke en religieuze organisaties, bedrijven maar ook vele particulieren stonden in het verleden al archiefmateriaal af aan de SGN. Ook werd in 2020 de digitale archiefinventaris van de SGN geheel up to date gemaakt. Diverse particulieren schonken documentatie en familie-archief, waaronder zeer belangrijke collecties met documenten uit de zeventiende tot negentiende eeuw. Deze zijn inmiddels alle geïnventariseerd, geconserveerd en gearchiveerd. Het archief groeide tot een omvang van 102 strekkende meter (in 2019: 95 en 2018: 88 meter).

Ongeveer 150 digitale historische, cultuurhistorische en archeologische publicaties van de SGN werden gedeponeerd in het archief en bibliotheek van het Erfgoedhuis (gemeente-archief) Weert waar de SGN sinds jaar en dag een goede relatie mee onderhoudt

Het archief van de SGN is volledig geïnventariseerd en ontsloten. Het archief beslaat inmiddels 102 strekkende meter. Foto: Alfons Bruekers.

Bidprentjesarchief

De collectie bid- en devotieprentjes van overledenen uit de regio in de periode 1850-2015 groeide in lichte mate tot naar schatting iets meer dan 11.000 stuks. Door ontduubeling en ontzaming was de groei minder dan vorige jaren. Diverse particulieren, waaronder enkele zeer trouwe gevers, weten inmiddels hun weg naar de SGN te vinden met vaak kleine maar soms ook grote hoeveelheden prentjes. Het werk van de vrijwilligers die in 2014 zijn begonnen met het alfabetiseren en ontduubelen van de prentjes lag in 2020 vanwege Covid-19 stil.

Regelmatig wordt een beroep gedaan op de beheerder van de collectie door mensen die op zoek zijn naar een bepaald bidprentje van deze of gene. Van het gemeente-archief Weert (dhr. Schlenger) worden met regelmaat dubbele prentjes uit die collectie verkregen.

Van een tweetal particuliere verzamelaars werd in 2020 een omvangrijke collectie Nederweerder bidprentjes ontvangen, die na ontduubeling zullen worden toegevoegd aan het documentatie-archief.

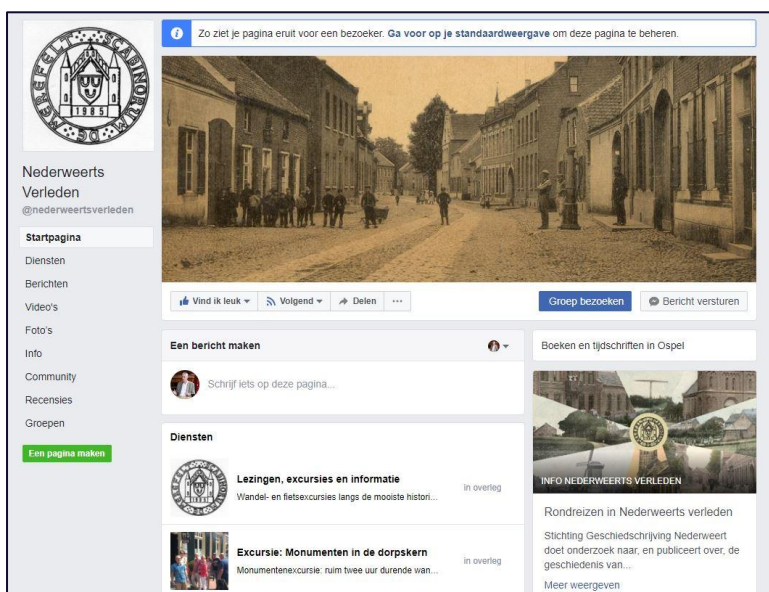
Social media

Weblog, facebook, twitter

De SGN is volop actief op de sociale media. Het weblog, waarop de periodieke afleveringen van de column Nederweerts Verleden worden gepubliceerd, wordt veelvuldig gelezen. En kent een internationaal lezerspubliek (met name emigranten natuurlijk). De Facebookpagina werd vernieuwd aan aangevuld.

weblog: <http://nederweertsverleden.wordpress.com/>

facebookpagina: <https://www.facebook.com/nederweertsverleden>

Facebookpagina Nederweerts Verleden.

Website

Sinds 2007 heeft de SGN een eigen website die drie doelen heeft : op de eerste plaats is het de 'etalage' voor de verkoop van boekuitgaven. Op de tweede plaats is het de plek om een scala aan genealogische archiefbronnen voor het geïnteresseerde publiek te ontsluiten. De website wordt vanaf 2020 geleidelijk afgebouwd en verplaatst naar andere digitale platforms zoals facebook en Academia. Die bieden de mogelijkheid tot meer interactie met de lezere en gebruikers en ook om andere belangstellenden mee te laten discussiëren.

Via de website Nederweert24 (N24) publiceert de SGN regelmatig berichten over haar activiteiten en afleveringen uit de rubriek Nederweerts Verleden.

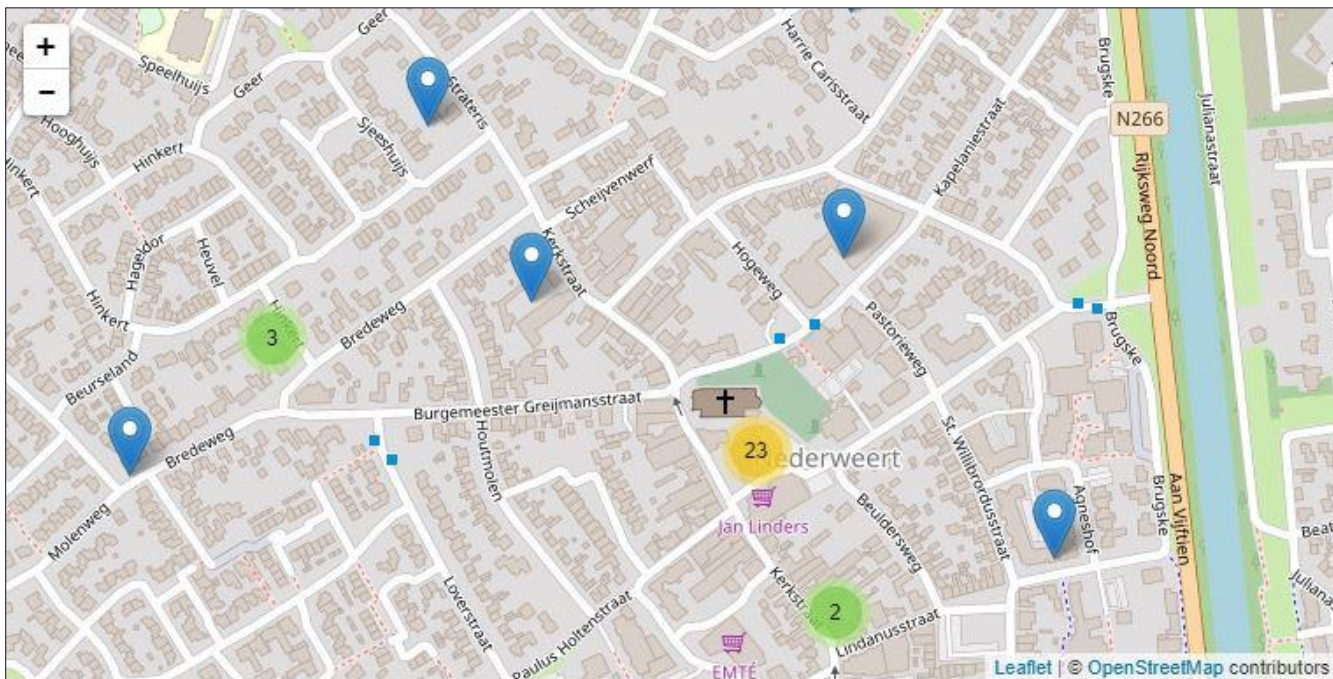
Meer info: <http://www.nederweertsverleden.nl/>

Publicaties

Zowel in papieren als digitale vorm verschenen in 2018 weer de nodige publicaties over Nederweerts Verleden. Een bloemlezing volgt hierna.

Archeologische en bouwhistorische artikelen

In 2020 publiceerde SGN in samenwerking met de Stichting Regionaal Archeologisch Bodemonderzoek STRABO weer enkele nieuwe publicaties over archeologische en bouwhistorisch onderzoek in de gemeente Nederweert. In alle gevallen betreft het oudere en nog niet eerder gepubliceerde archeologische waarnemingen, zogenaamde ‘cold cases’. In coöperatie met de Koninklijke Academie voor Wetenschappen (KNAW) zijn deze publicaties nu gepubliceerd. Via een digitale kaart met ‘punaises’ zijn alle artikelen gekoppeld aan geografische locaties op de kaart van Nederweert. Door in te zoomen en dan op een punaise te klikken kan de bijbehorende publicatie worden geraadpleegd.

Screenshot van een detail uit de digitale kaart van Nederweertse publicaties van SGN.

Door deze groep artikelen is de beschikbaarheid van gegevens over de Nederweertse historie in grote mate verruimd. Voor 2020 worden weer tal van nieuwe toevoegingen voorzien. Belangstellenden kunnen de digitale kaart en publicaties raadplegen via: <https://easy.dans.knaw.nl/>

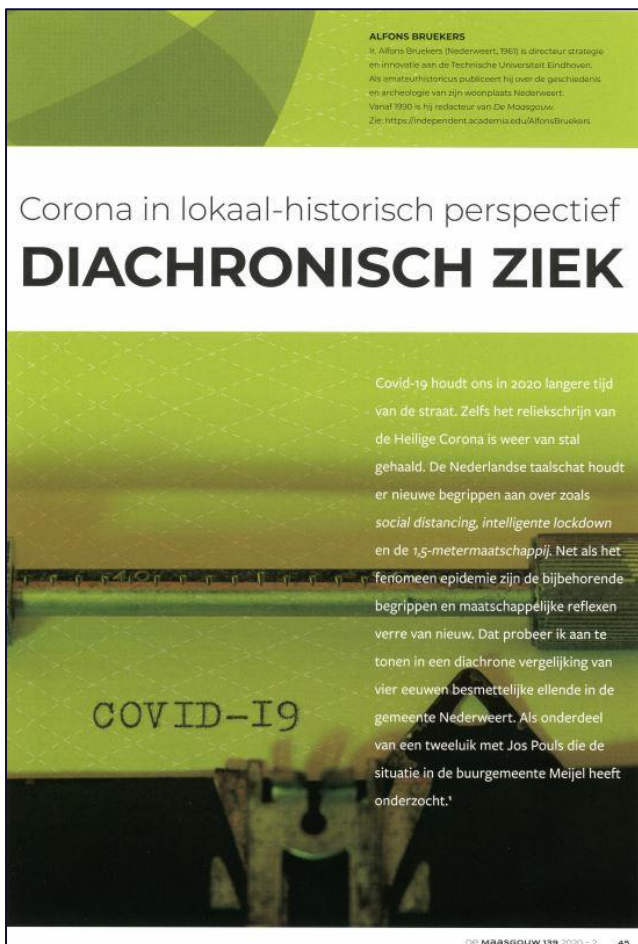
Digitaal magazine ‘Nederweerts Verleden’

Om aan de toenemende vraag naar informatie over de Nederweertse historie te voorzien, werden ook in 2020 weer grote vorderingen gemaakt met het publiceren van historische en archeologische artikelen en publicaties in de cloud (zoals dat heet). In 2020 werden weer nieuwe publicaties via de

cloud toegankelijk gemaakt. Het totaal aantal kwam op 193 stuks, een toename van 44 t.o.v. 2019. Dit digitale magazine kent inmiddels 336 (gratis) geabonneerde lezers, een groei van ongeveer 126 ten opzichte van 2019. Vanuit deze website kunnen de artikelen bekeken en eventueel gedownload worden. Het aantal downloads in het kalenderjaar 2020 overschreed de 11000.

Zie: <https://independent.academia.edu/AlfonsBruekers>

Ook verschenen er weer nieuwe publicaties over Nederweert in druk, zoals bijvoorbeeld in het tijdschrift van Kruisen en Kapellen in Limburg, en in het provinciaal historisch tijdschrift De Maasgouw.

Titelpagina's van twee artikelen over Nederweertse historie in het tijdschrift De Maasgouw in 2020.

Wekelijkse column in Dagblad De Limburger

In de zomer van 2020 startte de SGN met een historische rubriek in de Middenlimburgse editie van Dagblad De Limburger, onder de titel Van Nul tot Nu. De column verschijnt wekelijks op woensdag, zowel in gedrukte vorm als in digitale media. Het betreft een provinciaal format met per regio een eigen invulling. In 2020 verschenen een kleine 30 afleveringen en in 2021 wordt de rubriek voortgezet. Sommige afleveringen van de column, zoals over een Siamese tweeling uit de achttiende eeuw en de Andersdenkendenbegraafplaats van Schoor, werden ook opgepikt door andere media.

Corona-rubriek Weekblad voor Nederweert

Van de nood een (lezenswaardige) deugd makend, publiceerde de stichting in april en mei in het Weekblad voor Nederweert een vijfdelige serie onder de titel 'Corona in historisch perspectief'. Een verhalencyclus over epidemieën in Nederweert in voorgaande eeuwen, en over de rode draden die daarin zijn te ontdekken. De serie lokte veel reacties uit bij het lezerspubliek.

De titels van de afleveringen waren: Rode milisoen en haastige ziekte, Kroatenziekte en rode loop, Straatpoepers en klerelijers, Oplazeren en buitenblijven en Luidkeels bidden en 'n goeie borrel. Enkele afleveringen werden ook gepubliceerd in Dagblad De Limburger, en een samenvatting verscheen in het Limburgs historisch en archeologisch tijdschrift De Maasgouw.

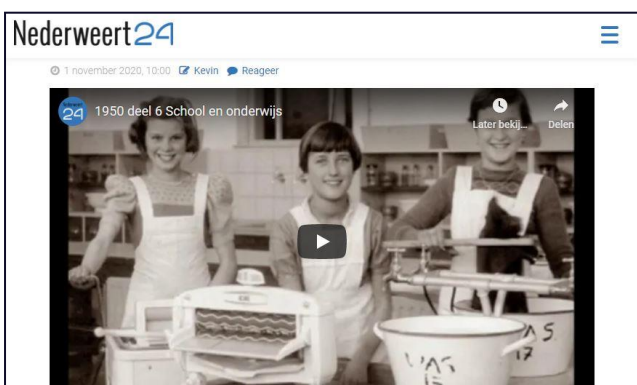

Aflevering uit de corona-rubriek in Weekblad voor Nederweert.

Documentairecyclus De Jaren Vijftig

In 2002 verscheen het veelgeprezen boek 'Nederweerts Verleden, Met Naam en Toenaam'. Een uitgave van de SGN. Het boek handelde over het leven in Nederweert in de tijd van de wederopbouw, de jaren vijftig en de opkomende babyboom-generatie. Twee jaar later werd het boek verfilmd en op videoband en DVD uitgebracht, onder de naam 'De Jaren Vijftig'. Deze productie, waarvan cineast Leo Koppens beeld en geluid verzorgde en Ton van der Sande de commentaarstem leverde, werd op lokaal nivo een ware bestseller. Herdrukken van zowel boek als DVD waren in korte tijd uitverkocht.

Inmiddels, bijna 20 jaar later, is deze productie ook al weer geschiedenis. Al was het alleen maar omdat veel van de in film geportretteerde en geïnterviewde inwoners ook niet meer onder ons zijn. In samenwerking met Nederweert24 werd de film van destijds van oktober tot december 2020 in twaalf wekelijkse en thematische zondagse afleveringen weer voor het voetlicht gebracht.

Still uit documentaire aflevering 'School en onderwijs'.

Andersdenkendenkerkhof

In 2020 zag ook het resultaat van jarenlang onderzoek naar het zogenaamde Andersdenkendenkerkhof het licht. Deze voormalige algemene begraafplaats in Nederweert-Schoor werd vanaf het einde van de 19^e eeuw sporadisch gebruikt voor de teraardebestelling en herbegraving van niet-katholieken en zelfdoders. De bovengrondse sporen van de begraafplaats zijn al decennialang verdwenen. Als cultuurhistorisch ‘landmark’ heeft de locatie, op de noordoever van de Roevenderpeel, hoge waarde.

Samen met gemeentelijke en externe adviseurs werd door SGN een waardenstelling geformuleerd en samen met de onderzoeksresultaten gepubliceerd in een rapport. Mede met dank aan het gemeentebestuur, daartoe opgeroepen via een motie met raadsbrede steun van het CDA, staan archeologie en efgoedzorg momenteel hoog op de agenda van het gemeentebestuur. Voorgesteld werd om het Andersdenkendenkerkhof en trouwens ook de nabij gelegen voormalige executieplaats of galgenberg (onderzocht in 2018), op te nemen in de toeristische en cultuurhistorische beleidsplannen van Nederweert. De bestuurlijk wil is overduidelijk aangetoond, nu nog de uitvoering.

Publicaties over Andersdenkendenkerkhof (2020) en galgenberg (2018).

SGN in het nieuws

Dag van de Openbaarheid

Op 2 januari 2020 was de SGN in een flits van drie seconden in het landelijke nieuws. De stichting was in de persoon van Alfons Bruekers te gast op de Dag van de Openbaarheid in het Nationaal Archief in Den Haag. Daar gingen na 75 jaar voor het eerst de archieven over de Tweede Wereldoorlog open. Ook interessant voor Nederweert, omdat zeer interessante dossiers over de bevrijding van Nederweert nu toegankelijk worden, ook al kan dat voor deze of gene een 'unconvenient truth' zijn. De pret van de openbaarmaking was maar van korte duur want een paar weken later ging het archief vanwege de corona-crisis langdurig op slot.

Screenshot tv-uitzending NOS-journaal 2 januari 2020.

Luchtoorlog boven Nederweert

Waar de NOS-uitzending van de Dag van de Openbaarheid in een paar seconden voorbij was, kreeg de SGN een maand later in februari 2020 later overweldigende media-aandacht. Aanleiding was de publicatie in februari van het e-Book over de na 75 jaar teruggevonden Britse bommenwerper met Franse bemanning uit de Tweede Wereldoorlog. Dit onderwerp werd zoals verwacht een grote hit. De gecombineerde onderzoeksresultaten van Johan Bloemers van Stichting Luchtoorlog 1939-1945 'te velde' met het terugvinden van de crash site, gecombineerd met het archiefonderzoek van de SGN trokken internationale aandacht. Diverse regionale en provinciale media wijdden er aandacht aan. Zelf de nationale NOS maakte er een headline over op haar nieuwssite en ook op Franse, Duitse en Engelse

nieuwssites trok het item belangstelling. Via digitale media trokken de publicaties vele duizenden geïnteresseerden verspreid over de hele wereld.

De verdienste van het onderzoek zat hem vooral in het ontvlechten van feit en fictie, omdat ook in vrij recente publicaties allerlei hersenspinsels tunnelvisie en breedsprakig 'fake news' voor kwam over een vermeende 'dubbelcrash' in Asten. Die verhalen smolten na het onderzoek van Bloemers en Bruekers dan ook al gauw als sneeuw voor de zon en er is daarna ook niet veel meer over gehoord. Maar veel belangrijker dan dat is natuurlijk dat de resultaten van het onderzoek na 75 jaar onduidelijkheid en gefantaseerde verhalen eindelijk zekerheid gaven voor de Franse nabestaanden van de slachtoffers.

Enkele publicaties over de crash van 1945.

Gefilmd interview door L1 van Johan Bloemers en Alfons Bruekers in het Weerterbos. Foto: mw. Bloemers.

In gesprek met de burgemeester

Half augustus 2020 was mw. Birgit Op de Laak een jaar burgemeester van Nederweert. Zij vond dat een mooi moment om stil te staan bij de gebeurtenissen van het voorafgaande jaar en te spreken over plannen en verwachtingen voor de toekomst. In een programma van de lokale media-onderneming Nederweert24 ging zij op 18 september in gesprek met diverse dorpsgenoten zoals Peter Stultiens (voorzitter comité 75 jaar bevrijding Nederweert) en Alfons Bruekers (voorzitter SGN) over het vieren en herdenken van historische momenten.

<https://www.nederweert24.nl/2020/10/02/video-burgemeester-op-de-laak-1-jaar-in-nederweert-in-gesprek-met-peter-stultiens-en-alfons-bruekers-historische-momenten/>

Foto: Still uit tv-opname door Nederweert24.

De historische waterput

Op 21 juli 2020 vond een interview plaats door L1 Radio (in het programma 'Van Eijsden tot de Mookerhei') over de waterput bij de St. Lambertuskerk van Nederweert, ooit het fysieke én virtuele hart van de gemeenschap. Meer weten? Beluister de mini-documentaire van L1 Radio door Sjors Abeling op <https://l1.nl/van-eijsden-tot-de-mookerhei-een-waterput-in-nederweert-158592/>

De Nederweertse waterput bij de kerk Foto: Sjors Abeling.

Radio-uitzending

In het radio-programma Cultureel Café van L1 vond op zaterdag 26 september 2020 een interview plaats met de voorzitter van de SGN. Dat gebeurde vanzelfsprekend coronaproof en in de open lucht bij de kapel van St. Sebastianus en St. Gertrudis in Weert, en bij pand Siem in Nederweert. De thema's waren zoals te verwachten de geschiedenis van de epidemieën in Nederweert en voorbeelden van social distancing door de eeuwen heen.

Film over Covid anno 2020

De bekende Nederweertse cineast Mat Janssen maakte een filmdocumentaire over Covid-19 in de gemeente Nederweert. Daarin kwam ook een stuk historie aan bod, met aandacht voor eerdere epidemieën die Nederweert hebben geteisterd. Met in deze documentaire optredens van Herman Poell, Gerard Kessels en Alfons Bruekers. De film zal naar verwachting in de loop van 2021 worden gepresenteerd en dingt mee in een filmprijsvraag.

Stills uit de film van Mat Janssen.

Presentaties en excursies

Met regelmaat verzorgt de SGN diverse rondleidingen, wandel- en fietsexcursies voor heemkundig geïnteresseerden, verenigingen, familiereünies en andersoortige gelegenheden en groepen. De traditionele monumentenrondleiding door de kern van Nederweert worden elk jaar uitgebreid met diverse andere arrangementen. De lijst van door de SGN georganiseerde excursies door Nederweert bestaat o.a. uit:

Monumentenexcursie: ruim twee uur durende wandeltocht door de kern van Nederweert.

De Tweede Wereldoorlog: fietstocht met uitleg langs alle bekende en onbekende relictten uit de woelige oorlogsgeschiedenis van Nederweert.

Ontdek Schoor, Roeven en Kraan: fietstocht met bezoek aan plekken van cultuurhistorische betekenis in de zuidelijke buurtschappen van Nederweert. Met inbegrip van Eind en de Mildert.

Vluchtelingenroute: wandelexcursie langs locaties waar vanaf de late middeleeuwen tot in de IIe WO vluchtelingen van allerhande pluimage zich verborgen hielden.

Het moge duidelijk zijn dat het excursieseizoen in 2020 onmogelijk gemaakt werd door de Covid-19-epidemie. Er was één uitzondering: Voor het eerst sinds lange tijd vond er op zaterdag 12 september weer een cultuurhistorische excursie door de dorpskern plaats. Vanzelfsprekend met strikte inachtnaam van de corona-maatregelen, lieten leden van de Nederweerder familie Kessels zich tijdens hun familiedag tracteren op dit populaire heemkundige programma.

Ook bij de bezichtiging van de monumentale schuur annex schuilkerk in de Kerkstraat werd streng de hand gehouden aan de 1,5 meter-norm. Terwijl de zon zich heerlijk liet zien, blies Nederweert op deze manier toch nog een deuntje mee in het nationale programma van de Open Monumentendagen dat dit weekend in gehandicapte vorm in heel Nederland plaatsvond.

Excursie van 12 september, Nationale Monumentendag. Foto: Thea Bongers.

Inmiddels er er een stuwmeer aan uitgestelde excursies en nieuwe aanvragen in de hoop dat alles in de loop van 2021 weer 'los' kan.

Deelname aan publieksactiviteiten

Tengevolge van de pandemie ontstonden tal van lokale initiatieven via digitale media. Op SGN werd diverse malen een beroep gedaan voor medewerking. Enkele voorbeelden:

Digitale Kennisquiz Nederweert24

Vanwege de Coronacrisis organiseerde Nederweert24 een volledige digitale Nederweert-kennisquiz. Vanuit SGN werden daarvoor kennisvragen en weetjes aangeleverd, zoals:

Het huis Kerkstraat 29/31 staat wel bekend als het Huis van de Twaalf Ambachten. Welke bedrijfstak werd er in de afgelopen eeuwen NIET uitgeoefend?

1. Klokkengieterij
2. Bierbrouwerij
3. Huis van lichte zeden
4. Schoenmakerij

(goede antwoord: 4).

Digitale Kennisquiz Scouting Nederweert

Scouting Nederweert organiseerde in samenwerking met SGN via Kahoot een digitale kenniskwis over de geschiedenis van Nederweert. De 20 deelnemende scouts konden hier met hun kennis over Nederweert meedingen naar de beste plaats. Dat draagt bij aan hun 'heemkunde-insigne'. De vijftig vragen en antwoorden werden tijdens de kwis live van toelichting voorzien door Alfons Bruekers. De kwis verliep geanimeerd en vlekkeloos en bleek een mooi alternatief in de barre corona-tijden.

20. Met Sint-Maarten (11 november) zingt men het lied 'Sinte Merte veugelke, haaj-e-roeed-keugelke'. Veugelke = vogeltje. Maar wat is een keugelke?
- a) Geweerkogel
 - b) Mantelkap**
 - c) Gloeiende houtskool
 - d) Schmink op gezicht
21. Vroeger had Nederweert elk jaar een nieuwe burgemeester, tegenwoordig blijven ze langer aan. De hoeveelste burgemeester van Nederweert is mw. Birgit op de Laak?
- a) 331^e**
 - b) 37^e
 - c) 129^e
 - d) 676^e

Enkele van de vragen uit de Digitale Kennisquiz van Scouting Nederweert (de goede antwoorden in rood).

Restauratie orgel St. Lambertuskerk

Verder was SGN betrokken bij de voltooiing Restauratie Clerinx-orgel in de St. Lambertuskerk. Op 9 juli 2020 was er in onze St. Lambertuskerk een samenkomst van een aantal deskundigen om de resultaten van de restauratie te beluisteren en uit te proberen. Uit het verslag van het restauratiecomité onder voorzitterschap van Henk Sieben over deze bijeenkomst:

Aanwezig waren Hans van Rossum, Gerrit de Jong van de orgelbouwer Rog r van Dijk en Marcel Verheggen onze orgeladviseurs, Marcel is o.a. tevens organist van de St. Servaes-Maastricht Wim Diepenhorst toporganist en afgevaardigde van de Rijksdienst voor het klinken erfgoed Peter van Dijk uit Utrecht samen met een assistent. Uit Nederweert waren erbij Alfons Bruekers als historicus en (mede)schrijver van recente en toekomstige stukken over ons orgel, Boy Hendrix, Tjeu Gijsen en Henk Sieben van de Orgelkring Nederweert. De aanwezigen waren vol lof over de tot nu toe uitgevoerde restauratie en met name de prachtige klank. Er moet nog pijpwerk van twee registers geplaatst worden, dus het kan alleen maar beter worden. Peter van Dijk sprak al van een van de best geslaagde restauraties in de wijde omgeving sinds jaren. Henk Sieben: "Als een autoriteit als Peter van Dijk je dat, los van het gezelschap, zegt dan beschouw ik dat als een zeer groot compliment, ik denk dat we terecht heel erg trots mogen zijn op de resultaten tot nu toe. Daarnaast hebben we, niet onbelangrijk, samen een van de laatste stukken cultureel erfgoed in Nederweert voor een aantal generaties veilig gesteld." Waarvan acte.

Foto van de officieuze ingebruikname van het gerestaureerde orgel. Het flesje op de voorgrond bevat geen w jwater maar desinfecterende handgel, vermoedelijk niet gewijd. Foto: Alfons Bruekers.

De SGN werkte ook mee aan de ontwikkeling van een bordspel genaamd Ontdek Nederweert, met weetjes over Nederweert, als opvolger van de bekende *Quiz Nederwee(r)t*. Allerlei vragen en weetjes uit de Nederweerder geschiedenis en bijbehorende foto's werden daarvoor aangeleverd.

Foto: Nederweert 24.

Meerjarige projecten

Tijdreis-rubriek

Een populaire uiting van de SGN is de rubriek op de website van Nederweert24. Onder de titel “Tijdreis: oud en nieuw” worden daar foto’s getoond van veranderend Nederweert, aangevuld met populair-historische documentatie. Fotograaf Fon Frenken vervaardigt steeds de foto van de moderne situatie, die dan wordt aangevuld met historisch beeldmateriaal uit de collectie van SGN. Met een soort schuifje kan over de oude foto ‘geswiped’ worden zodat de moderne situatie zichtbaar wordt. De afleveringen worden zeer veel gedeeld via Facebook en LinkedIn.

Wegens corona-beperkingen verscheen in 2020 slechts één aflevering in deze rubriek.

<https://www.nederweert24.nl/2020/08/09/tijdreis-vijfhoek/>

Tijdreis

‘Smis’

Kijk eens goed naar de oude foto, die gemaakt is in 1959. Geheel rechts is men begonnen met de afbraak van de voormalige schoenmakerij van Van Nieuwenhoven. Vierhonderd jaar geleden was dit een smederij, een ‘smis’, waaraan de Smisserstraat haar naam te danken heeft. In 1950 werd het pand bewoond door Jan van Grimbergen (*Jan van Vissers Pier*) en Dorus Huijersjans (*Dorus van Weevers Graadje*). In 1962 bouwde Jan Bruijners er een nieuw pand, dat inmiddels ook alweer geschiedenis is.

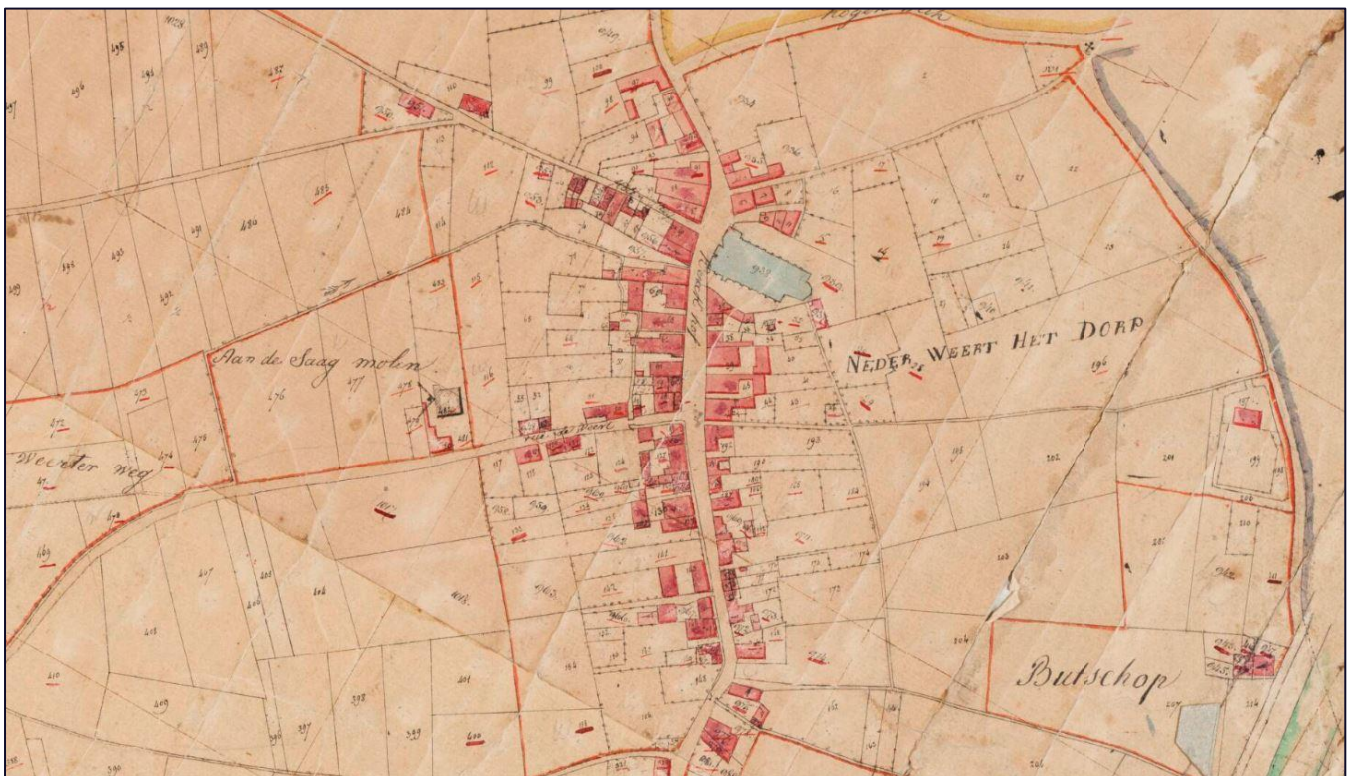
Door middel van het bewegen van een schuifje kan men een virtuele tijdreis maken. Foto website Nederweert24.

Kadasterproject ('Tijdmachine Nederweert')

Dit project (gestart in 1985) is gezien de grote omvang een meerjarenplan en behelst de ontwikkeling van een digitale database met de bewoningsgeschiedenis van ongeveer 1200 huizen, boerderijen en belangrijke percelen in Nederweert. Dit bestand beslaat een ononderbroken reeks gegevens van 1550-1990 (in sommige gevallen reeds vanaf 1475). Op basis van deze database kan men per gebouw of perceel een virtuele tijdreis maken langs bewoners en gebeurtenissen gedurende een periode van ruim vijf eeuwen. Vandaar de projectnaam "Tijdmachine Nederweert".

De database is gebaseerd op de herontdekte eerste kadastrale gegevens van 1811. In 2020 werden opnieuw grote vorderingen gemaakt. Inmiddels zijn vrijwel alle (ca. 12.000) onroerendgoed-transacties uit de periode 1550-1800 geïndexeerd en gekoppeld aan de kadastrale kaart van Nederweert. Ook werd het Nederweertse bevolkingsregister van 1950-1990 grotendeels gedigitaliseerd en – voor wat betreft de jongste gegevens binnen de grenzen van nieuwe privacywetgeving – gekoppeld aan de overzichtbestanden. Ook alle notariële acten van Nederweert uit de periode 1725-1795 gekoppeld aan de kadastrale kaarten ('georefereren' noemt men dat). Momenteel wordt gewerkt aan de ontsluiting van allerhande andere archiefbronnen zoals burgemeestersrekeningen en bestuursbesluiten, die ook allemaal worden gekoppeld aan de kadastrale data.

Het doel is om al deze historische gegevens t.z.t. te ontsluiten via een website voor het grote publiek, waarbij aangesloten wordt op de recente landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Tot het beschikbaar komen daarvan worden vragers en onderzoekers natuurlijk reeds bediend via facebook en de website van de SGN en via email. Hiervan wordt veelvuldig gebruik gemaakt. Het begrip 'Tijdmachine Nederweert' begint inmiddels een bekend fenomeen te worden.

Oudste kadastrale kaart van Nederweert-Dorp (1844). Bron: RCE.

Jeugdeducatie

Vanwege Covid-19 veel minder dan in vorige jaren wisten enkele leerlingen en scholieren wisten ook in 2020 weer hun weg naar de SGN te vinden voor ondersteuning bij spreekbeurten en werkstukken. Met name de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog is momenteel een erg populair thema. Ook genealogie of stamboomkunde is een veelvoorkomend onderwerp.

Marketing

In december 2020 werd door de SGN uitgaven uit de boekenserie Nederweerts Verleden tegen vriendelijke prijzen worden aangeboden aan gegadigden die hun verzameling wensen compleet te maken. Zie <https://shop.nederweert24.nl/nederweerts-verleden/>
 Inmiddels is de voorraad op een paar exemplaren na bijna uitverkocht. De inkomsten uit deze verkoop worden aangewend voor de aanschaf van archief-opbergmaterialen voor het documentatie-archief van de stichting.

The screenshot shows the Shop24 website interface for the 'Nederweerts Verleden' collection. The page includes a navigation bar with 'SHOP24', 'HORECA', 'WINKELS', 'OVER SHOP24', and 'CONTACT'. A search bar and a shopping cart icon are also present. The main content area displays a grid of book covers with the following details:

- Boek: Conflict en Harmonie**: €27.50 → €19.50
- Boek: De Kerk in het Midden**: €27.50 → €19.50
- Boek: Doorsneden Land**: €27.50 → €19.50
- Boek: Mensen, Macht en Middelen**: €27.50 → €19.50
- Boek: Nederweert door het oog van...**: €29.50 → €19.50
- Boek: Schoor, Roeven en Kraan**: €27.50 → €19.50
- E-boek: De crashes van de Franse ...**: €10.00 → €5.00

The sidebar on the left provides contact information for 'Nederweerts Verleden' and lists product categories: geschiedenis, heemkunde, luchtvaartgeschiedenis, and Tweede Wereldoorlog.

Webshop van SGN op Shop24.nederweert.nl

Over SGN

Doelstelling

De Stichting Geschiedschrijving Nederweert (opgericht in 1985) heeft als doelstelling het stimuleren van de belangstelling voor heemkunde, cultuur- en streekgeschiedenis onder een breed publiek. Zij doet dat door middel van boekuitgaven (serie “Nederweerts Verleden”; deel 9 verscheen in 2014), ontsluiting van archiefbronnen en openbaarmaking daarvan via internet), historische artikelenreeks in het Weekblad voor Nederweert, monumentenexcursies door het oude centrum van Nederweert, educatieprojecten voor basisscholen, vraag- en antwoordloket voor amateur-genealogen, het verzorgen van lezingen en het beheren van een documentatiecollectie (documenten, archieven, meer dan 100.000 foto's en dia's) over Nederweert in de periode 1800-heden.

Organisatie

De SGN is een stichting en heeft een statutair kernbestuur van drie leden. Voor haar activiteiten leunt de SGN op vrijwilligers. Zij ondersteunen het bestuur en helpen bij diverse activiteiten zoals het organiseren van de excursies, beheer van de website, verzamelen van bidprentjes en, op projectbasis.

Financiering

De SGN ontvangt geen subsidies van de (gemeentelijke) overheid. De bestuurders en vrijwilligers ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Giften om ons werk te steunen zijn van harte welkom.

Contact opnemen?

Dat kan via email: contact@nederweertsverleden.nl

Alfons Bruekers
voorzitter